

Đây là câu chuyện 30 năm của hai đời lính: một người là sĩ quan đầu tu trong một gia đình, một người là thanh niên mù nhe cha nhng đt ncc không còn và trở thành sĩ quan đầu tu trong một gia đình khác. Hình trên bìa sách: Cố Thi ú tá không quân VNCH Phạm Văn Hoà và “Hoà Địch” và người con, tác giả Phạm Xuân Quang.

...
“Đời sống của một người lính đã từng sống và chiến đấu với quân lực Việt Nam Cộng Hòa và chiến đấu với người cộng sản ở miền Bắc trong binh chủng Thủy quân Lục chiến Hoa Kỳ thì đây là một cuốn sách đặc biệt có giá trị. Mọi người lính Mỹ phải đọc câu chuyện này để cảm nhận rõ ràng hơn những quy định mà mình đang hưởng.”

...

Tên người lính Thủy quân Lục chiến Anthony Zini (Nguyên Tiểu đoàn Lữ đoàn Trung tâm Hoa Kỳ (CENTCOM - triển khai trên một vùng rừng núi ở Trung Á qua Trung Đông)Điểm Sách “A Sense of Duty”

A Sense of Duty – My Father, My American Journey –

Tác giả: Quang X. Phạm

Do Ballantine Books của nhà Random House xuất bản, 261 trang, giá bán \$24.95

Người dịch: NGUYỄN XUÂN NGHĨA

Hai người lính trong cùng một nghĩa vụ – nghĩa vụ binh đao – nhưng là hai phạm vi triển khai khác biệt.

Cả hai đều là phi công, một người là sĩ quan Không quân Việt Nam Cộng Hòa, một người là sĩ quan phi công Thủy quân Lục chiến Hoa Kỳ. Một người vào biển vào cõi ngục tù của tở thì một người bắt đầu cuộc đời mới. Một người ra khỏi tù sau gần 13 năm “học tập” thì một người hoàn toàn vượt qua học tập một đời lính danh tiếng của Mỹ. Và nhp ngũ.

Hai người lính là hai cha con.

Nhà ngườ i con - tác giả Phạm Xuân Quang - mà chúng ta đợc biết về nhợng chuyện đó, và rất nhiệ u chuyện cũ m đợng khác, qua mọt củn hợ i ký đợng đợc truyệ n thông Mợng i khen và giợ i thiệ u.

Năm 1975, Phạm Xuân Quang cùng mợ và ba chợ em đợc cha đợa lên máy bay thoát khợ i Việ t Nam. Năm đó, Quang chợa đợy 11 tuợ i – anh sinh thợng Chín năm 1964. Năm đó, ngườ i cha cũ nán đợ hoàn tợ t nhiệ m về trong nhợng giợ củn i và bợ bợ t đi tợ p trung hợ c tợ p cũ i tợ o. Vì cũ ng đợu hay không chợu ă n năn hợ i cũ i đợ “hợ c tợ p tợ t”, ông bợ tù đợy khá lâu, gợ n 4.500 ngày. Trong khi đó, Quang cũng phợ i hợ c tợ p mọt nợ p sợ ng khác, trong mọt vùng heo hút nghèo nàn cũa tỉ u bang California, thợ trợ n Oxnard. Và không thợ quên đợc ngườ i cha anh hùng.

Gia đợnh anh đợ chợ t về t xoay trợ đợ hợ i nhợ p vào củn cũ sợ ng mợ i trong khi về n ngoái về quê hợ ng nghe ngợng tin tợ c ngườ i cha. Tợ khi chợ p chợ ng nói tỉ ng Anh bợ ng tay cho đợ n ngày tợ t nghiệ p Đợ i hợ c UCLA, Phạm Xuân Quang không ngợ t thợ c mợ c vì sao miệ m Nam thợ t trợ n, vì sao Hoa Kợ đợ bợ rợ i mọt đợ ng minh nhợ về y. Đợ ng thợ i, trợ ng thành trong xã hợ i Mợ và trợ thành mọt củn dân Hoa Kợ năm 1984, anh cũng ý thợ c đợc lòng rợ ng lợ ng cũa nợ c Mợ và nhiệ m về củn dân cũa mình. Năm sau, Quang tình nguyệ n nhợ p ngũ và chợ n binh chợ ng Thợ y quân Lợ c chiệ n. Nuôi chí phợ thân, anh cũ tranh đợu đợ trợ thành phi củn lái trợ c thợng.

Năm Quang tợ t nghiệ p sĩ quan Thợ y quân Lợ c chiệ n, 1987, thì cũng là lúc ngườ i cha bợ c ra khợ i trợ i tù cũ i tợ o vào mọt nhà tù lợ n hợ n. Và trong khi Quang thi hành nhiệ m về tợ i Iraq – Chiệ n đợ ch Desert Storm, 1991 - thì ngườ i cha còn lang thang về t về ng đợ quê nhà. Hai ngườ i chợ đợn tợ năm sau, tợ i phi trợ ng Los Angeles. Hai ngày sau, Quang lên đợ ng, hợ c đợng hợ n, ra biệ n, trên chiệ n hợ m USS Tarawa, đợ về y vùng trên các đợ i đợ ng, tợ San Diego về t biệ n Thái bình qua đợ n Đợ đợ ng trợ đợ i vùng Vợ nh và vào Somalia...

Hai cha con có đợc mọt khoợ ng thợ i gian gợ n gửi tợ i miệ n Nam California, khi Quang bợ mợ ng hợ i hợ đợ đợc gợ n cha và làm sĩ quan tùy viên cho về Chợ huy trợ ng Không đợn Ba Thợ y quân Lợ c chiệ n. Đây là lúc anh cũng thân phợ gợ p gợ các bợ ng hợ u cũ cũa cha, về i nhiệ u kợ niệ m cũ i ra nợ c mọt.

Đợu năm 1995, Quang giợ i ngũ chuyệ n qua hợ t đợ ng kinh doanh và có đợ p trợ đợ i Việ t Nam, 20 năm sau về xợ y đợn tan nghé. Nhợng rợ i anh cũng quay trợ đợ i Thợ y quân Lợ c chiệ n và hoàn thành đợ c mợ phi củn cũa mình suợ t bợ n năm sau đó, tợ i căn cũ El Toro đợ miệ n Nam California.

Nhộ mậ i chuyệ n hậ p tan trong đặ i, cuộ i năm 2000, thân phậ anh, nguyên Thiệ u tá Không quâ n Phậ m Văn Hòa, hậ n danh “Hòa Điên”, đã tậ thậ sau mậ t cậ n bậ o bậ nh....

Cuộ n “A Sence of Duty” – xin tậ m đặ ch là “Mậ t Ý thậ c Trách Nhiệ m” – là mậ t hậ i ký đặ c biệ t nhậ u khĩa cậ nh.

Đặ là cuộ n hậ i ký việ t bậ ng Anh ngữ cậ a mậ t ngữộ i Mậ gậ c Việ t, cậ u sĩ quan Thậ y quâ n Lậ c chiệ n Mậ . Hậ i ký là sậ hậ i tậ ng đặ c ghi lậ i trên giậ y, nhậ ng hậ i tậ ng cậ a Phậ m Xuân Quang là mậ t sậ đặ n lậ n không đặ t giậ a hai cộ i Mậ -Việ t, giậ a chuyệ n cậ a cha vào mậ t thậ i đã qua và đặ i cậ a con trong hiệ n tậ i trậ c mậ t, vậ i 32 tậ m hình khá đặ c đặ o.

Cuộ n hậ i ký hậ n 260 trang đặ c chia thành 24 chậ ng thì gậ n phân nậ a dành cho tuộ i niên thiệ u cậ a tác giậ , vậ i kậ niệ m Việ t Nam khi còn sậ ng đặ i má i mậ gia địn tậ i căn cậ Không quâ n Tân Sậ n Nhộ t và bậ quẩ ng vào Hoa Kậ , miệ n cậ ng trậ thành ngữộ i Mậ gậ c Á. Chín chậ ng đặ u là lậ i nói hay câu việ t cậ a mậ t cậ u bé Việ t Nam, con trai cậ a mậ t sĩ quan Không quâ n anh hùng và ngang tàng, vậ i nhậ ng câu hậ i đặ y ngữ ngậ ng chũa chấ t vậ lý do bậ i trậ n.

Mậ i mê theo dộ i truyệ n kậ và chuyệ n đặ i vậ i nhậ ng kinh nghiệ m mà ngữộ i tậ nậ n không thậ quên đặ c, đặ c giậ bậ t ngữ thậ y mình đặ c đặ n qua mậ t thậ giậ i khác, tậ chậ ng 10 trậ đi. Đặ là thậ giậ i cậ a mậ t thiệ u niên Mậ còn dạy đặ t vậ i kýậ c Việ t Nam trong khi ngữ ngậ ng hậ i nhậ p đặ n vào xã hậ i mậ i và có va chậ m vậ i nhậ ng phậ nậ ng kậ thậ . Chín nhậ ng phậ nậ ng đặ khiệ n cậ u bé phậ i phậ n đặ u gậ p độ i, tậ trậ ng hậ c đặ n thao trậ ng và hậ phậ .

Tậ chậ ng 15, và trậ i qua sáu chậ ng sách, ngữộ i đặ c sậ tộ mò thích thú vậ i nhậ ng phát giác cậ a mậ t thanh niên Mậ đặ y nhiệ t tình yêu nậ c và tộ ng quâ n nhậ p ngữ vậ lý tậ ng tậ do. Chúng ta đặ c biệ t đặ i sậ ng quâ n ngữ Hoa Kậ là nhậ thậ nào, vậ i nhậ ng mô tậ và ngôn ngữ hoàn toàn Mậ , hoàn toàn “lính trắng Mậ”. Đặ là phậ n lý thú nhậ t cậ a cuộ n sách vì mậ ra mậ t không gian hoàn toàn mậ i lậ cho đặ c giậ Việ t Nam, kậ cậ đặ n tham chiệ n tậ i vùng Vậ nh đặ giậ i cậ u Kuwait trong chậ ng 18 - đặ c tác giậ đặ là Trậ Nậ – Payback.

Vậ tậ ng Thậ y quâ n Lậ c chiệ n Anthony Zinni, nguyên Tậ lậ nh Lậ c lậ ng Trungậ ng Hoa Kậ (CENTCOM – trậ i lên mậ t vùng rậ ng lậ n tậ Trung Á qua Trung Độ ng), đã bình vậ cuộ n sách:

“Đôi vôi mới ngói đã tưng sừng và chiến đấu với quân Lữ Đoàn Việt Nam Cộng Hòa và chiến sĩ
sĩ nghiệp phẩm của xuất sắc của Quang trong binh chủng Thủy quân Lữ Đoàn Hoa Kỳ thì đây
là một cuốn sách đẹp của anh. Mọi người và Mọi người đã câu chuyện này để cảm nhận rõ
ràng hơn những quy định từ do mình đang học.” Xuyên qua đó, người đi cũng hiểu tôn chỉ
“semper fidelis” (luôn luôn chung thủy) và khẩu hiệu đi y kiêu hãnh của binh chủng: “The few,
the Proud, the Marines”. Bà mẹ đáng kính của tác giả đã có một nhận xét rất phẩm – đức nghiêm
mà chính xác – về Thủy quân Lữ Đoàn chiến đấu: “Thật chiến tranh, mình không học Thủy quân
Lữ Đoàn chiến đấu ở Sài Gòn. Học chiến đấu ở đâu đó ở miền Bắc.” Bên cạnh những câu chuyện của cuốn hồi
ký là phẩm của anh, khi nói về những năm của anh và những đi thay trong
cuốn đi của tác giả. Nhờ đó, người đi cũng biết vì sao anh phẩm và phẩm của anh này. Nghiệp
binh đao của hai cha con, từ hai quân gia khác nhau, xuất phát từ sự thôi thúc của ý thức nghĩa
vũ, cho từ do. Giấc mơ của cha bắt đầu từ thì người con đã hào hùng niềm niềm nghiệp phẩm.

Đã đi tìm kiếm bắt đầu của toàn cuốn sách là Phạm Xuân Quang viết có duyên, đi tính từ tâm
biết của anh ở Miền. Những, ngay trong phút giây nghĩ và đi đi đến từ đó, đi đi cho từ từ
lòng mình chùng lị vì Quang nhận đi những cha, luôn luôn nhận đi những cha. Ông hiểu hơn
âm thầm, có khi rất sáng, có khi oai hùng, có lúc ngẫm nghĩ, trong những trang của cuốn hồi
ký. Đó là vẻ đẹp của bút pháp của Phạm Xuân Quang.

*

Trong một buổi ra mắt cuốn sách từ miền Nam California, đi từ chỗ chỗ và chu đáo theo
tiêu chuẩn Hoa Kỳ vào đầu tháng Tết vừa qua, tác giả có cho biết là mình đã viết hơn 500 trang,
nhà xuất bản biên tập lại một phần nữa. Có thể là họ đã quên đi chú trọng vào đi đi Hoa
Kỳ. Nếu đúng vậy, Phạm Xuân Quang có thể đã viết mà phẩm và phẩm của anh này và phẩm cho
đi đi Việt. Những ai muốn phiên dịch cuốn này ra Việt ngữ – đi từ đáng khuyến
khích – nên hãy đi đi hay đi đi những phẩm đã đi đi.

Cũng từ buổi ra mắt, tác giả cho biết một chuyện lý thú khác.

Bên theo đã phẩm và phẩm của anh, khi nhà Random House đi đi xuất bản thì đi đi vào một
vấn đề. Trên hình bìa, họ thì từ từ đi đi Việt Nam với tên “Thành phẩm ****” thay vì Sài Gòn.
Làm sao tác giả phẩm phẩm của anh đi đi đi đi! Thà ôm bên theo và còn hơn. Cùng, nhà xuất
bản đành những phẩm và ta nhìn theo tên Sài Gòn niềm niềm đi đi của hai cha con!

Tôi đi cuốn sách - “Một Ý thức Trách nhiệm” - có thể gây niềm niềm là tác giả sách đi đi đi đi
đi đi tình từ trách nhiệm, tình từ phẩm của anh lý từ đi đi từ do. Hoàn toàn không! Phạm

Xuân Quang không trờng khỏ u hiỏ u mà cũng chỏng tuyên truyỏn. Anh cỏ bình thỏn kỏ chuyỏn đỏi mình, cỏa hai cha con và mỏt gia đĩnh tỏn nỏn, và duyên dáng nói vỏ thỏi quân ngũ. Tỏ đỏ mình mỏi suy ra cái hỏn tiỏm nỏn bên trong: phỏi làm mỏt viỏ c gỏi đỏ cho xỏng đáng vỏi lý tỏng tỏ do. Nỏi bỏt nhỏt là tình đỏng đỏi, lòng tỏ tin và tính chuyỏn nghiỏp cỏa binh lính Thỏy quân Lỏc chiỏn, mỏt binh chỏng tinh nhuỏ và ỏu tú hỏng nhỏt cỏa Hoa Kỏ.

Nhỏng, cũng trong các chỏng viỏt vỏ thỏi nhỏp ngũ, Phỏm Xuân Quang còn làm bỏt sáng mỏt khía cỏnh ó le: gỏc Viỏt tỏng quân khi Mỏ chỏa quên thỏm kỏch Viỏt Nam. Các bỏn đỏng ngũ và huỏn luyỏn viên nghiỏ sao? Bỏn hay thù đỏy! Đỏn viỏt vỏ khóa huỏn luyỏn “mỏu sinh thoỏt hiỏm” (SERE) là phát giỏc bỏt ngỏ cho đỏc giỏ. Và bàng bỏc bên đỏi, tác giỏ cho thỏy tình thỏn kỏ thỏ vỏn có, khi mình là thiỏu sỏ gỏc Á, mà ỏi là gỏc Viỏt Nam và lên lon khá mau.

Khi day đỏt trỏn trỏ vì sỏ phỏn cỏa phỏ thân, tác giỏ cũng giỏn tiỏp nêu lên nhiỏu nhỏn xét tinh tỏ và xác đáng vỏ truyỏn thông, chính trỏ và nhỏng lỏm lỏn cỏa Hoa Kỏ tỏi Viỏt Nam. Anh đỏ có đỏc rỏt nhiỏu sách và tham khỏo nhiỏu tài liỏu đỏ viỏt vỏ giai đỏn này. Khi kỏ ỏi nhỏng vỏp vấp đỏn nỏc cỏi cỏa mỏt cỏu bé đỏng phỏi Mỏ hóa, Quang giỏn tiỏp nói đỏn nhiỏu vỏn đỏ xã hỏi cỏa Hoa Kỏ và ngỏi ca sỏ rỏng ỏỏng cỏa ngỏi Mỏ. Khi viỏt vỏ các cuỏc gỏp gỏ cỏa thân phỏ vỏi chiỏn hỏu cũ, đỏn ngỏi tỏ cỏi tỏo qua Mỏ trong đỏn HO, tác giỏ làm ta bỏt cỏi và xỏt xa vỏ sỏ phỏn đỏu cỏa hỏ sau khi đỏ phỏn đỏu đỏ tỏn tỏi ỏ trong tù.

Hai đỏn viỏt rỏt ngỏn vỏ ông Nguyễn Cao Kỏ và Thiỏu tỏng Nguyễn Ngọc Loan - nhỏng thỏng cỏp ngày xỏa cỏa “Hòa Đĩnh” - cho thỏy tác giỏ là ngỏi tinh tỏ và cỏc kỏ thông minh trong sỏ phán đỏán. Tuyỏt! Mỏt đỏng là mỏm sỏng đỏng vỏn - Đỏi úy Thỏy quân Lỏc chiỏn Mỏ - mỏt đỏng là bỏn đỏng ngũ cỏa mỏt ngỏi cha thỏn tỏng, nay bỏ bỏ gỏy kiỏm và sỏng trong cỏ đỏn, nhỏng cuỏc gỏp gỏ ỏy, chúng ta đỏu có thỏy ỏ ngoỏi đỏi. Nhỏng khi đỏc mô tỏ vỏi sỏ ý nhỏ và cỏm thỏng nhỏ vỏy, ngỏi đỏc thỏm nghiỏ rỏng tác giỏ là ngỏi nhân hỏu và có hiỏu.

Thiỏu tá Phỏm Văn Hòa không cỏn viỏt hỏi ký, sinh tiỏn hỏn là ông cũng không muỏn viỏt. Nhỏng cuỏn sách cỏa Phỏm Xuân Quang thỏc ra cũng là hỏi ký cỏa ông vì hình bóng và sỏ nghiỏp cỏa ông vỏn sáng chói trên con đỏng mỏi cỏa ngỏi con. Đỏy là hỏi ký cỏa hai ngỏi, mỏt ngỏi là sĩ quan ỏu tú trong mỏt quỏc gia bỏ bỏ cỏ, mỏt ngỏi là thanh niỏn muỏn nỏi chí cha nhỏng đỏt nỏc không còn và trỏ thành sĩ quan ỏu tú trong mỏt quỏc gia khác. Hai mỏnh đỏi nhỏ hai mỏt giỏy trên mỏt nỏp gỏp: ý thỏc trách nhiỏm.

NGUYỄN XUÂN NGHĨA

và muán đäc thêm vä quyän sách thì täi đäy: Häi ký cäa Thiäu Tá TQLC Mä Phäm Xuân Quang và änh häng cäa cha anh

Mät quyän häi ký cäa mät quân nhân Mä gäc Viät rät đäc giäi quân đäi Hoa Kä äa thäch, nay đä đäc đäch ra tiäng Viät.

Đäng thäi, cuän sách đä, “A Sense of Duty” cäa Quang X. Pham, cũng đäc Random House tái bän väi än bän bìa giäy, mät đäu hiäu cho thäy cuän sách có nhiäu đäc giä. Khác väi thä träng Viät Nam , trong thä träng Mä, mät cuän sách thäng đäc xuät bän län đäu väi bìa cäng, in ít bän hän, cho täi khi cuän sách tächäng tä là ăn khách, mäi đäc tái bän bìa giäy và in hàng loät.

Quang X. Pham, täc Phäm Xuân Quang, mäi đäy ra äng cä Quäc Häi liên bang, là mät cäu thiäu tá phi công trong thäy quân läc chiän Mä. Thân phä ông là cäu phi công phi đän khu träc 514 VNCH Phäm Văn Hòa.

Cuän sách, väi tiäu täa “My Father, My American Journey” cho thäy thân phä tác giä, cä vä binh nghiäp län cách nhìn vä thä giäi, änh häng đän Phäm Xuân Quang täi mäc nào.

Phäm Xuân Quang hiän nay là mät thäng gia thành công, mät triäu phú tä läp và täng giäm đäc công ty Lathian Health.

Đäi đäy là trích đän mät phän chäng đäu cuän sách “A Sense of Duty,” täa tiäng Viät là “Ý Thäc Trách Nhiäm.”

Chäng đän nhäp

Tôi sinh ra là mố t ngố i Viố t Nam tồ i mố t bố nh viố n cồ cồ a Pháp sáu tháng trồ c khi Tồ ng Thồ ng Lyndon B. Johnson gồ i hàng ngàn Thồ y Quân Lồ c Chiố n Hoa Kồ đồ n đồ t nồ c tôi... Tôi vồ n có thồ tìm nồ i sinh quán cồ a tôi trên bồ n đồ . Tuy nhiên bây giồ nó đã bồ đồ i tên, vồ i mố t cái tên quái đồ , kồ lồ , Sài Gòn. Cái tên Saigon đã bồ cồ ng đồ t. Nhồ ng nó vớ nh viố n không bồ mố t, tôi có thồ cho mồ i ngố i biố t lý do tồ i sao, mà không khồ i nghồ n ngồ . John F. Kennedy đã tồ ng nói, “Chiố n thồ ng sồ có 100 ngố i cha thồ a nhồ n và thồ t trồ n luôn luôn là kồ mồ cồ i.” Nhồ là mố t đồ a trồ mồ cồ i mố t nồ a, tôi tồ bồ ng lòng vồ i chính tôi, Vietnam vồ n tồ n tồ i trong tôi bao lâu mà tôi vồ n còn sồ ng, và tình yêu cồ a tôi cho nồ c Mồ , mố t ngố i Viố t Nam đồ i vồ i Hoa Kồ , và bây giồ là quê hồ ng cồ a tôi.

Khi tôi đồ c hai mồ i tuồ i, tôi trồ thành ngố i Mồ bồ i sồ lồ a chồ n. Thồ t ra tôi chồ là mố t sồ n phồ m phồ , hiố n hồ u bồ i sồ thồ t bồ i cồ a chính sách Hoa Kồ ã ng hồ mố t chồ đồ làm tiố n đồ n đồ bồ o vồ Á Châu. Tôi vồ n có thồ giồ thồ xanh và trồ thành thồ ng trú nhồ nhồ mố t sồ ít ngố i không muố n trồ thành công dân Mồ . Nhồ ng tôi biố t nồ u muố n gia nhồ p quân đồ i Mồ tôi phồ i là công dân cồ a nồ c này. Ngay tồ bé giồ c mồ cồ a tôi khi lồ n lên tôi sồ trồ thành mố t phi công nhồ bồ tôi. Tôi cũng không ngồ đồ theo đồ i giồ c mồ này, đã giúp tôi trồ ã n viố c trồ thành công dân Mồ và tìm hiồ u đồ c sồ thồ t vồ nghĩa vồ cồ a bồ tôi trong cuố c chiố n dai đồ ng. Bồ tôi mố t lồ n đã viố t: “Có lồ sồ phồ n ngồ u nhiên, con đã ã cùng mố t đồ n vồ Thồ y Quân Lồ c Chiố n mà bồ thồ ng bay đồ yồ m trồ và đã cồ u thoát bồ trong nhồ ng ngày đồ u cồ a cuố c chiố n.”

...

Đây chồ là mố t câu chuyồ n đồ n giồ n cồ a mố t đồ a trồ tồ nồ n lồ n lên không cha và trồ thành lồ n lồ n vì nồ i nhồ ng nhồ quê hồ ng. Sồ i nồ i vì nhồ ng tiồ ng gồ i nghĩa vồ quê hồ ng ngay cồ trồ c khi chào đồ i, đồ a bé đồ c đồ a vào giồ c mồ ng cồ a ngố i Mồ , mồ c đồ u phồ i trồ i qua nhồ ng kồ thồ và nhồ ng chồ ng ngồ i. Tuy nhiên sau cùng ngố i thiồ u niên này nhồ ngồ i bồ thân yêu, mố t ngố i lúc nào cũng đồ n thân cho danh đồ mà không hồ đòi hồ i mố t sồ đồ n bù và ngồ i thiồ u niên này đã tìm đồ c nhồ ng hòa đồ ng.

Năm 1975, mố t tuồ n lồ trồ c khi quân Bồ c Viố t tràn ngồ p Saigon, mồ tôi và ba ngố i em gái cồ a tôi và tôi đã đào thoát ra khồ i Vietnam. Quê hồ ng tôi tan vồ ra tồ ng mồ nh; hy vồ ng mố t quố c gia hoàn toàn có tồ do đã trồ thành vô vồ ng. Không hồ đoán đồ c trồ c là gia đố nh tôi trồ thành mố t trong sồ hàng ngàn gia đố nh có thân nhồ là tù nhồ chiố n tranh.

...

Sau cùng nồ i lo sồ kinh hoàng cồ a chúng tôi khi rồ i khồ i Vietnam đã chồ m đồ t. Bồ tôi đã bồ Cồ ng Sồ n cồ m tù sau khi chiố n tranh kồ t liồ u: Ông bồ lên án hồ n mồ i hai năm tồ i các trồ i tù - sau khi ông đồ c lồ nh đồ i trình đồ n hồ c tồ p chồ có ba mồ i ngày. Sau khi đã lồ ng nghe hay giồ vồ lồ ng nghe sồ tồ y nồ cồ a Cồ ng Sồ n (có mồ tồ là “cồ i tồ o”) trong vài tháng, ông đã trồ i qua

nháng năm tháng còn lßi trong các lao tù khß sai đßng đßu vßi tßt cß các chßng bßnh phù
thßng, kißt lß, sßt rét, đói khát, đánh đßp và gßn kß vßi tß thßn. Ông ta và nháng ngß i cùng mßt
thß hß lßm tßng Hoa Kß sß sát cánh vßi hß mãi mãi. Bß tôi đã phßc vß hai mß i mßt năm trong
quân ngũ cßa mißn Nam sau Đß Nhß Thß Chißn gßn hßt tußi thanh xuân cßa ông. Nháng khi
ông đßn đßc bßn bß tß do tßi đây, ông chßng bao giß nhßn đßc mßt sß chào đón chân thành,
nói chi đßn nhßng quyßn lßi cßu chißn binh hay hßu đßng.

...

Khi bß tôi qua đßi năm 2000, nháng ngß i bßn đßng ngũ cßa ông xußt hißn đồng đß đß tißn bißt
ông, cũng nhß nháng ngß i bßn Thßy Quân Lßc Chißn cßa tôi. Bußi chißu khi tôi đßc bài đißu
văn đó là giây phút khó khăn nhßt trong đßi tôi: Tôi đã mßt đi ngß i bß thân yêu lßn thß hai trong
đßi. Tôi đßng khß đßng đßy dß i ngßn đèn cßa nhà qußn, đßa mßt nhìn vß phía cußi phòng
nháng ngß i đßng đßi già cßa bß tôi, nay không còn trong quân ngũ. Nháng ngß i đã tßng phßc
vß chung trong phi đoàn vßi bß tôi hay cùng sßng qua các trßi cßi tßo: Bao, Hoi, Thanh, Tien,
Tri, Xuong, và nhißu ngß i khác nßa. Hß đã phß lá Cß Vàng Ba Sßc Đß lên quan tài cßa bß tôi.
Tôi đßc bài đißu văn bßng Anh ngß. Tôi đã chßnh mßng vßi tißng mß đßc cßa tôi quá lâu đß có
thß kß lß mßt cách trau chußt vß cußc đßi và sß nghißp cßa bß tôi.

...

Bß tôi đã làm đißu gì đß ông xßng đáng cho nháng danh đß đó? Tßi sao nháng ngß i cßu quân
nhân này phßi bßn tâm vßi nháng nghi thßc quân đßi? Rßt cußc, quê hßng cßa bß tôi đã mßt
cũng nhß nháng ngß i lãnh đßo- nháng ngß i đßc coi là đßm lßc và gißi giang nhßt- là loßt
ngß i đßu tiên đã đào thoát ra khßi Saigon, mang theo cß vß con. Chß trong vòng năm mß i
lăm ngày trong Mùa Xuân 1975 khi mßt đßo quân gßm mßt trißu ngß i đã tran rß hàng ngũ mßt
cách nhanh chóng. Đß lßi cho Hoa Kß? Đißu này đã tßng làm, và nhißu ngß i mißn Nam vßn
tißp tßc đß lßi cho ngß i bßn đßng minh. Vßt thßng này vßn chßa đßc hàn gßn tß hàng chßc
năm nay trên đßt nßc này. Sß thßo chßy cßa mßt đßng minh?

...

Ngày 27 tháng 4 , năm 1964, bß tôi, lúc đó là trung úy không quân Phßm Văn Hòa, đã bß bßn
hß trong mßt phi vß yßm trß cho mßt cußc hành quân trßc thăng vßn quy mô đißu khißn bßi cß
vßn Mß trong cußc chißn bí mßt cßa hß. Đßc cßu sßng và tßp trung vào binh nghißp cßa ông,
ông tißp tßc tung hoành trên bßu trßi mißn Nam thêm mßt thßp niên nßa, cho đßn khi sß may
mßn cßa ông cũng nhß bao nhiêu ngß i đßng hßng khác, không còn nßa. Hßn mß i hai năm
cay đßng, thßt ra là cß hßt cußc đßi cßa ông, bß tôi đã trß mßt cái giá quá đßt cßa nháng ngß i
thßt trßn. Nháng tên cai ngßc Bßc Vißt đã mßt sát bß tôi bßng vô sß nháng danh tß không ái
qußc, phßn bßi, nß máu, tay sai đß qußc, không tßc, và đánh thuê rß tißn. Chúng áp bußc bß tôi
phßi vißt nháng bßn tß thú nhìn nhßn nháng tßi phßm đã liên kßt vßi chính phß Saigon. (Nháng
ngß i đßng minh cũ cßa bß tôi và gußng máy truyßn thông, báo chí Mß, mßt khi an bình trß vß
Hoa Kß, đã vß lên mßt hình ßnh tiêu cßc là mißn Nam tham nhßng, bßt tài, mßt xß hßi đen

khäng xäng đäng đä yä m trä.)

...

Täi vän ao ää cä bä täi vän cän säng. äng tä trän vän vän täm näm sau khi räi khäi Viät Nam. Tät cä nhäng đäi u näy, vä mäc đäu đäi läuäng äng nhä Hoa Kä đä bäi phän äng. Nhäng khäng vä đä mä äng sä väng mät trong cuäc lä khänh thäng Täng Đäi. äng đä chiän đäu bän cänh nhäng ngä i länh Hoa Kä täi Viät Nam vä bä täi hänh đäi n vä đäi u näy.

...

Täi chäng bao giä nhän läi quä khä vä sä khäng bao giä. Phäi mät ba mä i näm täi mäi cäu trä läi cho nhäng thäc mäc cäa täi. Hoa Kä đä cho gia đänh täi mät cä häi läi cuäc đäi i län thä hai trong tä do vä thanh bänh vä cä häi mäi ngä i thäng cä m län nhau trä läi; bä täi vä nhäng ngä i bän tä cäa äng ta sä khäng bao giä bä quên läng. än nghäa äy chäng täi vän canh cänh bän läng. Vä đä lä cäu chuyän cäa hai bä con täi.

